

Complexnummer: 529893

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

Ewijckshoeve

Aantal complexonderdelen

4

Monumentnummers van complexonderdelen

529894, 529895, 529896, 529897

Woonplaats

Den Dolder

Gemeente

Zeist

Provincie

Utrecht

Locatie van het hoofdobject

Soestdijkerweg 12, 3734 MH te Den Dolder

Complexomschrijving

HISTORISCHE BUITENPLAATS EWIJCKSHOEVE

Omschrijving van het complex

In structuur en deels in detail gaaf bewaarde buitenplaats met HOOFDGEBOUW (1), HISTORISCHE TUIN- EN PARKAANLEG (2), KOETSHUIS (3), DUIVENTIL (4). Ten noorden van de bebouwde kom van Den Dolder aan de doorgaande weg van Bilthoven naar Soestdijk ligt de historische buitenplaats Ewijckshoeve. Het huis dankt zijn naam aan Justus van Ewijck die in 1694 het terrein verwierf en er een huis liet bouwen. In de loop van de achttiende eeuw kwam rondom het huis een uitgestrekte aanleg tot stand, die in een verkoopakte van 1817 wordt omschreven als 'een grote tuin en wel aangelegde Boomgaard vele nieuwe en oudere bossen, met een viskom, en zeer aangename wandelingen met de z.g. bovenste of grote Engh, met Heiveld en houtgewas'. De formele structuur van deze aanleg is thans nog te herkennen aan de rechthoekige kavelvorm en de centrale laan (Koninginnelaan) met dwarslaan. In 1826 werd D.J. Gildemeester de eigenaar van het goed. Deze liet in 1827 het oude huis afbreken en vervangen door het huidige huis in neoclassicistische stijl; tegelijkertijd werd een nieuw koetshuis opgetrokken. Vermoedelijk is ook in deze periode een kleinschalige aanleg in landschapsstijl rondom het huis gerealiseerd. Een gravure van P.J. Lutgers uit 1869 toont het huis met omringende bossages en een vergraven vijverpartij; zie ook kadastrale kaart 1885. Volgens de militaire topografische kaart van ca.1850 bestond het overige terrein uit rechthoekige percelen met rechte lanen (waaronder de Koninginnelaan). Van 1871 tot 1879 was het goed in bezit van prins Willem Frederik Hendrik, die aan de noordzijde van de Soestdijkerweg het buitenhuis Prins Hendrikoord liet bouwen en aan de zuidzijde de bijbehorende boerderij Ernst Sillemhoeve. Tegelijkertijd kreeg de tuinarchitect J.Copijn de opdracht een landschapspark in

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

te richten. Het lijkt waarschijnlijk dat, als onderdeel van deze aanleg, ook de grote landschappelijke aanleg bij de Ewijkshoeve tot stand gekomen is. Het huis Ewijkshoeve met de directe omgeving werd in 1881 afgesplitst en in 1882 verkocht aan de familie Witsen, die er een cultureel centrum vestigde. Een (situatie)tekening van 'Prins Hendriksoord Lage Vuursche, in kaart gebracht en geteekend door D.F. Tersteeg 1912-1913 toont de gehele landschappelijke aanleg -ook van Ewijkshoeve behalve het huis en zijn directe omgeving- met het padenverloop van Copijn; mogelijkwerwijs van Tersteeg's hand zijn de doolhof en het kleinschalig slingerbosje ten westen van de Koninginnelaan nabij de Alexanderhoeve (1893), deze elementen zijn thans niet meer aanwezig. In 1926 veranderde het terrein wederom van eigenaar, waarbij het (minimale) grondbezit van Ewijkshoeve werd uitgebreid met een deel van het landschapspark. Thans is het huis als kantoor in gebruik.

Op de bij de omschrijving behorende kaart is de omgrenzing van het complex alsmede de aanduiding van de onderdelen aangegeven.

Wegens verbouwingen is de Alexanderhoeve voor de bescherming van ondergeschikt belang.

Waardering

De HISTORISCHE BUITENPLAATS Ewijkshoeve is van algemeen cultuur-, architectuur- en tuinhistorisch belang:

- vanwege het in neoclassicistische stijl opgetrokken hoofdgebouw, dat samen met het koetshuis de kern van vroeg 19de-eeuwse buitenplaatsarchitectuur vormt;
- vanwege de, binnen de formele kavelstructuur gerealiseerde parkaanleg in landschapsstijl mogelijk van de hand van tuinarchitect J.Copijn (1871);
- vanwege de visuele samenhang tussen de complexonderdelen.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 529894

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	10 september 2007
Kadaster deel/nr	82729/70

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Den Dolder	Zeist	Utrecht

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Zeist	A			4781
Zeist	A			414

*Omschrijving***

Omschrijving onderdeel 1:

HOOFDGEBOUW (Ewijckshoeve).

Witgepleisterd huis gebouwd in neoclassicistische stijl tussen 1827-1831 (zie gevelsteen) en na 1920 uitgebreid met twee korte zijvleugels. Het op rechthoekige grondslag opgetrokken pand met grijze plint bestaat uit een begane grond en bel-étage onder een met gesmoorde Tuiles du Nord pannen gedekt, afgeplat mansardedak met witgepleisterde hoekschoorstenen. Tussen de begane grond en bel-etage loopt een ongeprofileerde kordonlijst. De frontgevel is naar de Soestdijkerweg gekeerd, terwijl de entree in de gevel aan de oprijlaan is gesitueerd. De vensters op de bel-etage worden afgesloten door een overstekende lijst op consoles. De symmetrisch ingedeelde vijfassige voorgevel heeft een middenrisaliet van drie vensterassen met op de bel-etage een loggia van Ionische zuilen en hoekpilasters die een kroonlijst dragen; invulling van de assen met drie meerruitsdeuren; het plafond van de loggia is versierd met grote rozetten. Aan weerszijden van de loggia bevindt zich een omlijst achtruitsvenster met een kroonlijst en consoles. Het souterrain is ingedeeld met vierruitsvensters en een niet oorspronkelijke tuindeur in het midden. De vijfassige achtergevel is uitgebreid met korte zijvleugels van twee bouwlagen onder een plat dak. De middenrisaliet van één vensteras heeft op de begane grond de toegangsdeur met bovenlicht onder een rechthoekige luifel gedragen door twee zuilen (de luifel is na 1930 toegevoegd), daarboven een venster en een dakkapel. Aan weerszijden van de risaliet bevinden zich meerruitsvensters, die op de verdieping voorzien zijn van persiennes. In het INTERIEUR is ondermeer van belang de salon op de bel-étage met stucplafonds en portretmedaillons in de hoeken; gaaf bewaarde badkamer in art deco stijl; de uit Amsterdam afkomstige eikenhouten betimmering in de herenkamer met een schouw uit 1646 bestaande uit een betegelde haardplaats geflankeerd door twee zandstenen figuren (man en vrouw) die een houten boezem met gebeeldhouwde leeuwenkoppen dragen.

Waardering

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

HOOFDGEBOUW (Ewijkshoeve), behorend tot de historische buitenplaats Ewijkshoeve van algemeen cultuurhistorisch en architectonisch belang:

- vanwege de ouderdom;
- vanwege de architectonische vormgeving in neoclassicistische stijl;
- vanwege de beeldbepalende ligging aan de Soestdijkerweg;
- vanwege de functioneel-ruimtelijke relatie met de andere onderdelen van de buitenplaats.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Kasteel, buitenplaats

Functie

Landhuis

Monumentnummer*: 529895

Status rijksmonument
Inschrijving register* 10 september 2007
Kadaster deel/nr 82728/174

Woonplaats* Den Dolder, Soest
Gemeente* Zeist
Provincie* Utrecht

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Zeist	A			4785
Zeist	A			4786
Zeist	A			4787
Zeist	A			4788
Zeist	A			4789
Zeist	A			4790
Zeist	A			4791
Zeist	A			4783
Zeist	A			4784
Zeist	A			4778
Zeist	A			4779
Zeist	A			4780
Zeist	A			4781
Zeist	A			4782
Zeist	A			2380
Zeist	A			2240
Zeist	A			740
Zeist	A			419
Zeist	A			3690
Zeist	A			737
Zeist	A			2377
Zeist	A			416
Zeist	A			417
Zeist	A			418

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Zeist	A			399
Zeist	A			404
Zeist	A			741
Zeist	A			407
Zeist	A			745
Zeist	A			401
Zeist	A			402
Zeist	A			738
Zeist	A			739
Zeist	A			250
Zeist	A			414
Zeist	A			406
Zeist	A			408
Zeist	A			3689
Zeist	A			2378

*Omschrijving***

Omschrijving onderdeel 2:

HISTORISCHE TUIN- EN PARKAANLEG.

In structuur en in detail gaaf bewaarde kleinschalige landschappelijke aanleg rondom het huis uit de tweede kwart van de 19de eeuw en een zich naar het zuiden uitstreckende landschapspark wellicht naar ontwerp van J. Copijn (1871) in opdracht van prins Willem Frederik Hendrik. De aanleg besloeg een groot terrein thans te onderscheiden in de bezittingen Prins Hendrikoord en Vijferhof -beide ten westen van de Soestdijkerweg-, Ernst Sillemhoeve en Ewijkshoeve exclusief het huis met zeer nabije omgeving. Bij een eigendomswisseling in 1926 is een deel van de aanleg bij het huis gevoegd. Aanleg bij het huis. Vanaf de Soestdijkerweg leidt een gebogen oprijlaan van groene en bruine beuken naar het huis, aan de noordzijde geflankeerd door de Pijnenburger Grift of Praamgracht die met een slinger voor het huis in oostelijke richting loopt. Voor het huis ligt een gazon aflopend naar deze waterloop, die daar vergraven is tot een vijverpartij in landschapsstijl. De voorzijde van het huis biedt een wijds uitzicht over het gazon, de vijverpartij en een weiland op de bossen van Lage Vuursche en Soestdijk. Het landschappelijke karakter wordt versterkt door de beplanting met solitairen en boomgroepen (bruine beuken). Ten westen van het huis ligt een langgerekte bosstrook met een wandelpad die de waterloop volgt. Langs het pad eenzijdige laanbeplanting van bruine beuken. In het bos staat een betonnen schuilkelder (ca.1950), die vanuit de kelder van het huis toegankelijk is. Achter de bosstrook ligt de oorspronkelijke rechthoekige moes-, kweektuin (thans grasveld). Vanaf de achtergevel van het huis is - over een gazon met een enkele solitaire - eveneens een vrij zicht over een weiland met golvende randbeplanting van beuken; het parkbos strekt zich daarachter uit. Het parkbos is gesitueerd binnen de rechthoekige kavelstructuur, waarbij het slingerende lanen- en padenpatroon aan weerszijden van een noord-zuid

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

verlopende middenas, de Koninginnelaan, is gegroepeerd. Het huis is ten westen van deze middenas gesitueerd. De in oorsprong 18de-eeuwse laan, beplant met beuk en jonge eik, zet zich buiten de omgrenzing van de buitenplaats voort en is waarschijnlijk een ontginningsweg geweest. Het paden- en lanenstructuur (beuken- en eiken) verloopt in ruime curven; de paden komen aan het eind van de kavel in een ruime rotonde bijeen. Centraal in het bos, ten zuiden van Alexanderhoeve, ligt een grote rododendrongroep, die de overgang van het parkbos naar een meer intensief gebruikt bos markeert. Op de (situatie)kaart van D.F. Tersteeg (1912-1913) is te zien dat ten westen van deze groep een doolhof en een slingerbosje was gesitueerd; thans is alleen nog een uitzichtheuvel aan de rand zichtbaar die waarschijnlijk uit dezelfde tijd dateert.

Waardering

HISTORISCHE TUIN- EN PARKAANLEG behorende tot de historische buitenplaats Ewijkshoeve van algemeen belang:

- vanwege de 19de-eeuwse aanleg in landschapsstijl met behoud van de 18de-eeuwse middenlaan en de formele rechthoekige kavelstructuur;
- als voorbeeld van een gaaf bewaard slingerend lanenpatroon mogelijk naar ontwerp van J.Copijn (1871);
- vanwege de functioneel-ruimtelijke samenhang met de andere onderdelen van de buitenplaats.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Tuin, park en plantsoen

Functie

Historische aanleg

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 529896

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	10 september 2007
Kadaster deel/nr	82728/182

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Den Dolder	Zeist	Utrecht

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Zeist	A			4781
Zeist	A			413

*Omschrijving***

Omschrijving onderdeel 3:

KOETSHUIS.

Ten zuidwesten van het hoofdgebouw staat een gepleisterd koetshuis gebouwd in 1831 in sobere vormgeving met Empire-details. In 1925 is het koetshuis tot woning verbouwd, waarvoor in de zuidgevel een deur en schuifvensters zijn aangebracht. Het op rechthoekige grondslag opgetrokken pand met grijze plint bestaat uit één bouwlaag onder een met Hollandse pannen gedekt schilddak. De symmetrisch ingedeelde voorgevel heeft centraal een dubbel inrijdeur (paneeldeuren) met een empiresnijlicht geflankeerd door achtruits schuifvensters. Het interieur is sterk gewijzigd; recent gebouwde serre tegen de zijgevel.

Waardering

KOETSHUIS, behorend tot de historische buitenplaats Ewijkshoeve, van algemeen belang:

- vanwege de ouderdom;
- vanwege het type
- vanwege de eenvoudige architectonische vormgeving met Empire-details;
- als karakteristiek en functioneel onderdeel van de buitenplaats;
- vanwege de ensemblewaarde.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
-----------------------	---------------------	----------------

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Kastelen, landhuizen en parken

Bijgebouwen kastelen enz.

Koetshuis(L)

Monumentnummer*: 529897

Status rijksmonument
Inschrijving register* 10 september 2007
Kadaster deel/nr 82728/189

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Den Dolder Zeist Utrecht

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Zeist A 745

Omschrijving**

Omschrijving onderdeel 4:

DUIVENTIL.

Bij de Alexanderhoeve staat een in oorsprong 19de-eeuwse fazanterie, op achtzijdige grondslag opgetrokken in houten vakwerk staande op een gemetseld basement. Het onderstel is opgebouwd uit panelen van verticale latten waarboven langgerekte bovenlichten. Gesneden voluutconsoles dragen een overstekend achtzijdig puntdak, dat bekroond wordt door het eigenlijke duiventorentje. Het torentje bevat twee vlieggaten per vlak en wordt eveneens gedekt door een overstekend puntdak gedragen door consoles en bekroond door een piron.

Waardering

DUIVENTIL, behorend tot de historische buitenplaats Ewijckshoeve, van algemeen belang:

- vanwege de ouderdom;
- vanwege de decoratieve vormgeving;
- als karakteristiek en functioneel onderdeel;
- vanwege de ensemblewaarde.

Hoofdcategorie Subcategorie Functie
Kastelen, landhuizen en parken Tuin, park en plantsoen Duivenhok(L)

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument